Volapük Valöpo Veütik

VÖG VOLAPÜKA.

,Daniil Morozov': vicifal
e redakan,
,shido2308@yahoo.com',
,Ekaterinburg', ,Rossija' / Rusän.

Jäfidot soga bevünetik Volapüka.

YELOD 33id. NÜM: 3. 2023 MÄZUL. PADS: 21 jü 28.

O Volapükaflens valöpo!

Finü mäzul kanobs zelön davedadeli Volapüka. Pötü atos esludob ad votükön boso magodi ömik bidü ,meme' (logolsös seki dono!). El ,meme' rigik älüjonilon ad vönaoloveikod bevüresodik, ven mens änotükons fotografotis okas ün yunüp ed ün tim latikum mö yels teldeglul dis treilamalül ko vöds: ,25YearChallenge'. Dono kanoy logön filmotadramatani: ,Kyle MacLachlan' < plösenöl rouli ganetana: ,Dale Cooper' in filmotalölet: ,Twin Peaks'. Rejidan: ,David Lynch' < äropom dajoni filmotas löleta at ünü yels 25 (de yel: 1992 jü 2017).

Dub läükam nüpenädas Volapükik ganetan famik eprimom ad magulön Volapüki yunik ü rigiki ed uti süenöfik ü nuliki. Evälob däti telid as tim ut, kü dabük ela „Volapükagased pro Nedänapükans" päprimükon. Volapük no plu oslipikonös föro!

Vipöl oles gudikünosi redakan:

#letod_yelas_25 (#,25YearChallenge')

III:22:2023

Sluds kadäma Volapüka tefü vöds nulik, dil balid.

Vöds sököl nu binons calöfiks:

1. Provins Nedäna.

1.1. Holän = ‚Holland' as dil Nedäna sa provins: Nolüda⸗Holän e Sulüda⸗Holän.

1.2. Selän = provin Nedäna: ‚Zeeland'.

1.3. Lartig: eliän < pö geb nemas foginänik as malian provinas tefädo topädas boso gretikumas, kels binälons in guvabalät tatik (e leigo glügik), as sams: fedaläns Deutänik e Lösteräniks, els ‚départements' Fransänik, els ‚states' Lamerikänik, kantons Jveizänik, grafäns Greta⸗Britäna, e sovyätarepübliks ettimik.

2. Filmotafebäd.

2.1. Fütüro odistidobs kuratikumo vödis tefü ‚film' ma sinifs kil vöda at:

A. „film" as mater äsä in vöds: filmaspen, filmimüfamazilid.

Ä. Vöds leigagitätiks: filmotadustod e filmotafebäd < as dinäd kulivik u büsidik.

B. „filmot" as jafädot.

2.2. Vöds sököl binons neverätiks:
†biomagodem, ai: filmot.
†bioskopöp, ai: bioskop.
†filmastelan, ai vöds leigagitätiks: filmotafaman, (filmota)dramatan famik, u ‚filmstar' (as foginavöd).

2.3. (film) director', ‚Regisseur' (deut.).

2.3.1.‚director' = rejidan u filmotirejidan sa vöds: rejid, rejidön (lov.).

2.3.2. ‚stage manager', ‚Inspizient'(Deut.) = donarejidan (ya binon calöfik).

3. ‚(film) producer' = filmotijafädan u filmotistütedan.

4. ‚script', ‚Drehbuch' (Deut.) = librät u filmotalibrät.

5. ‚script writer' = librätan u filmotalibrätan.

6. ‚a piece of music', ‚Musikstück'(Deut.) = musigot.

7. ‚(fictional) character' = (ma siäm) roul, pösod, pösod magälöfik.
Vöd: pösod < kanon tefön i no⸗meni in märs e lautots sümik.

8. ‚comic (book or periodical) = (ma siäm) däsinotakonot, däsinotagased.

Dil telid ofovon.
Hermann Philipps: cifal.

VOLAPÜKANES DÖ DATIF.

Dil deglulid. *Fa ‚Daniil Morozov': vicifal.*

Sinif fonäta (finod).

- *tifön* (eke bosi). Binos nitedik, das mastans Volapüka pe⸗ revidöl jinons dotön dö sot värba at, leigodolsös: *stor geila⸗ bomik* ***tifom obe*** *ya denu* ***letuigis*** *nelonedik peilas obik!* („Bienalak", 1890) / *us dönu Lägüptänaf lunalögik* ***jäfon me tif pisälabemülas*** *brefik* ***oba!*** („Bienalak", degyel 1950[id]).
- *vestigülön* (eke bosi).

6.2. Dunölan pö värb komplitik.

Soäsä ya ebepenob osi in yeged obik dö „värbs mu bisariks Volapüka" (logolsös nümis de velid jü degbalid ela „Vög Volapüka" yela: 2016!), värb (ü predikat) komplitik me värb sekidik e nenfümbidir binädöl i kanon rei⸗ gülön me kusatif sa datif, sodas datif jonon dunölani(s) tefü värb nesekidik ü nenfümbidir. Pö jenets at kusatif e datif binons leigalonöfiks ä plaädoviks tefü od, sevabo:

- *Leadolöd* ***deadanis*** *sepülön deadanis onsik!* (‚Lucas': IX, 60).
- *Sökolöd obi! leadolöd* ***deadanes*** *sepülön deadanis onsik!* (‚Matthaeus': VIII, 22).

Gevobös samis nog votikis datifa somik, kel malon dunölani!

- *äbüedom* ***promön ones****, ad dakipön rafini licina, ed ad no migikön ko cils ela ‚Cham'* (= *äbüdom, das äpromons ad dakipön*).
- *…äbüedom* ***välön nägäraslafanes****, kels ädutoms lü skip ata, va äviloms pastadükön libio in pof balidkömöl u va äviloms dünön fovo as lelivans sumätöfü büds oka*.
- *koedol* ***senälön obe atosi*** *vemo lölöfiko!*
- *Ibä koedol* ***lilön obes dinis*** *bisarik* (duns paostolanas: XVII, 20).
- *Ab äbinos vero nemögik ad koedön* ***votükön ome sludi*** *omik…*

Ye semikna värb nesekidik so reigülon me datif, äsif pagebonöv nen värb sekidik, sevabo:

- *büedolös omi* ***nunedön omes****, dat…* (‚Lucas': XVI, 28; els „oms" binoms getans nuneda).
- *Tän lebüdans äbüedoms* ***desleitön omes*** *klotis, e* ***gevön omes*** *stafa⸗ flapis* (duns paostolanas: XVI, 22. Pö jenet balid geba demoda i ka⸗ noyöv penön: „desleitön klotis de oms").

➔

- *…dalons **jonön cifale** medü pened meritabis gretik…*
- *Ba kanoböv **resitön ole** motedayelis lekananas at.*
- *Okoedons **resärfön ole** pladis (u: seadöpis) in teatöp…*
- *…ävilob **mebön oles** bosi sekü benäd obe fa God pigivöl* (elanes di ‚Roma’: XV, 15).

7. Sinifs, kelis datif eperon in Volapük.

Distü natapüks Volapük no labon sinifis patedik u pu sevädikis anikis datifa. Kludo pö tradut ini Volapük igo no steifüloyöd ad gebädön datifi tefü tikodayumäts ömik! Steifülobös ad numädön sinifis somik in Volapük defölis.

7.1. Datif sufölana.

Datif in natapüks kanon malön pösodi, kel senon, sienon, cedon bosi; labon fäki u stadi seimikis. Pö jenets somik suvo värb⸗predikat, kel labon fomi neyegik, reigülon me datif, u subsat in datif fümeton ladyeki u lad⸗värbi. Sümikos binon nemögik in Volapük, kludo pla datif pagebon subsat po präpod seimik (vöds suvöfik: *lü*, *pö*, *lä*, *pro*) ud igo subsat in kusatif. Sinif at datifa binon so suemovik, das Volapükans ä primans suvo pö sets sümik pöliko stadükons subsati ini datif. Sekü kod seimik sperantans i bi⸗tons so. Steifülob ad gevön dono samis (se el „Volapükagased pro Nedäna⸗pükans”), pö kels, äsä niludob, in natapüks anik datif komädon, ed atos ka⸗non-la pöladugön Volapükanis.

- ***Äjinos lü om**, das maged verätiko älükömon len jöl in fagot lemuamik portata logama okik.*
- *…if dälols obe osi, oplänob olis utosi valik, kelos **jinon lü ols** klänöfik in jenet, me kel jäfobs.*
- *…näm lelatletik omik, keli koap blotöfik ätemunon, **äjinon** nu **pö ob** boso dredälüköl.*
- *Pläy at **äjinon pö om** feinik…*
- *Yag **naüton obi**, o ‚Amenaphes’!*
- *Dunots badik leigasotik **naütons jenavavestiganis**…*
- ***Plitos lekredanis** ad logön, vio mens züikons dü del lölik ed i dü neit lölik kaabi…*
- *…tiäd it buka **äpliton** bo **omi.***
- *…kikodo atos **nitedonöv-li oli**?*

Pofövos.

III:25:2023

DOG ELAS ‚BASKERVILLES'. Kapit lulid (dil 6id).

Fa hiel ‚Arthur Conan Doyle'. Petradutöl fa hiel ‚Oleg Temerov'. Tradutod papübon bai koräkots pülik fa hiel ‚Daniil Morozov'.

Telid:

„Evisitob lotidöpis teldegkil, äsä ibligädol obe, ab neläbo mutob nunodön, das no äkanob tuvön bledi pikötöl ela ‚Times'. ‚Cartwright'."

„Ekö! tels fadas obik pedebreikons, o ‚Watson'! Nos dunükon vemikumo, kas säkäd, pö kel valikos tadunon oyi. Mutobs sukön retodi votik."

„Labobs nog loatavababökani lükani ävaiböli."

„Verätö! Etelegrafob flagi lü registaramabür[1] ad dagetön nemi e ladeti etana. No posüpädob, üf atos binon gespik ad säk obik."

Toenod yanaklokülа iklülädon kotenükön omi igo vemikumo, kas gespik pispetöl, ibä, posä yan imaifikon, änükömom man labü logot grobälik, hikel jiniko äbinom vababökan it.

„Ägetob nuni de bür zänik, das stimaban pö ladet at iseividon vabi labü nüm: 2704," äsagom. „Ebökob vabi obik ya dü yels vel, e neai vöd seimik kusada äbinon. Ekömob isio nemediko de parköp len ‚Yard' ad säkön ole pösodiko, dodi kinik labol ta ob."

„Leno labob seimosi ta ol, o flen digik obik!" ‚Holmes' äsagom. „Taädo olabob eli ‚sovereign' lafik[2] ad pelön ole, üf ugevol obe gesagis balsiämik begesagü säks obik."

„Benö! labob deli benofätik," vababökan äsagom, ägrinölo. „Kisi vilol-li seividön? o söl!"

„Mubalido nemi e ladeti olikis, üf uneodob oli dönu."

➔

[1] Linglänapüko: ‚the Official Registry'.

[2] El ‚sovereign': goldakönäd völadü poun. El ‚sovereign' lafik üd el ‚half a sovereign' äbaiädon ko jilids deg.

„Nem: ‚John Clayton', dom 3id, süt: ‚Turpey Street', stük: ‚Borough'. Vab obik diuron pö süt: ‚Shipley's Yard', nilü stajon: ‚Waterloo'."

‚Sherlock Holmes' äpenetom atosi.

„Nu, o ‚Clayton'! konolös obe valikosi tefü tävan vaba olik, kel älükömon ed älükon domi at tü düp degid agöda e poso äpo≠vabon po söls tel donio ve süt: ‚Regent Street'."

Atan älogotom stunölo e boso däsperölo.

„Ga kon obik dinädas ole binon-la nensiämik, bi jiniko ya sevol-la onis leigoäsä ob," äsagom. „Jenöfo söl et isagom obe, das äbinom täktifan, e das ökonobös nosi dö om eke."

„O flen digik obik! atos tefon säkädi vemo fefiki, ed ureafolöv ad dinäd mu badik, üf osteifolöv ad klänädön bosi obe. Emäniotol-li, das tävan olik elesagom ole, das binom täktifan?"

„Si!" — „Kitimo elesagom-li atosi ole?"

„Ven äditom de ob."

„Nog älesagom-li bosi?"

„Emäniotom nemi okik."

‚Holmes' älogom me loged vifilik levikoda lü ob.

„O! emäniotom nemi okik, vo-li? Atos äbinon nevisedik. Nemi kinik emäniotom-li?"

„Nem omik," vababökan äsagom, „äbinon: söl: ‚Sherlock Holmes'."

Neai äloegob plu bluvikön fleni obik, kas me gesag at vababökana. Dü timül äseadom seilölo demü bluv. Pas täno äsplodülom me smil laodik.

„Dref, o ‚Watson'! dref süperik!" äsagom. „Senälob taani, florät kela binon mufädik e blegülovik leigoäs ut lönik obik. Evikodom obi mu brafiko atna. So nem omik äbinon: ‚Sherlock Holmes', vo-li?"

„Si! o siör! nem söla at äbinon ebo somik."

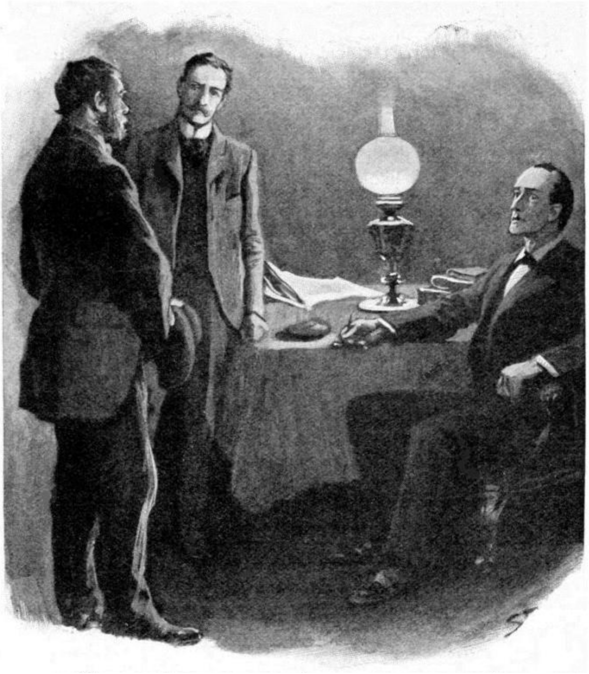

„NEM OMIK," VABABÖKAN ÄSAGOM, „ÄBINON: SÖL: ‚SHERLOCK HOLMES'."

„Süperö! Nu seivükolös obe topi ut, kö etan ibenüxänom vabi olik, e valikosi, kelos äjenon poso."

„Ävinegom obi ad stöpön tü düp: zül e laf < tö piad: ‚Trafalgar Square'. Äsagom, das äbinom täktifan, ed älofom obe ginitis tel, tökä öfölobös mu kuratiko utosi, kelosi öneodom dü del lölik ed ösäkobös nosi. Äkotenob tefü atos saido, adas ödasumob stipi. Balido ätävobs lü lotidöp: ‚Northumberland Hotel' < ed ästebedobs us, jüs söls tel iplödikoms ed iramenoms vabi pö vabaparköp. Äpotävobs po vab etanas, jüs istopon seimöpo nilü top isik."

„Nilü domayan ebo at," ‚Holmes' äsagom.

„No kanob süadön tefü atos, ab legitodo kanob lesagön, das tävan obik fümiko äsevom atosi. Ädoniovegobs ve süt ze jü zänod ona, ästopobs us ed ästebedobs dü dup: bal e laf. Pas täno söls tel äspatölo äbeigoloms obis, ed äpotävobs donio ve süt: ‚Baker Street', poso ve…" *Fövot ofovon.*

III:28:2023

NUN. El „Moö! o rein!” (poedotem yelas 1990^id^).

Tü 2023 yanul 17 el Michael Helsem: poedan e pänan Lamerikänik < edabükom buki tiädü „mÖ! LILÖM” ko poedots Volapükik, kels pelautons ün yels 1990^id^. Bükot at i labon tradutodis baiädik Linglänapükik. Kanoy remön poedotemi medü resodatoped: ‚Amazon’ pö pad: ‚https://www.amazon.com/dp/B0BTRTCN19’ (pads: 33; kot: ‚ISBN’ binon 979-8373777339). Suäm leboneda pelonülon ad dolar 1,13 a samäd pro bukireidaparat: ‚Kindle’ < e dolars 3,59 a samäd pebüköl.

Tiäd buka labon vödapledi, bi tonon leigo pö reid nomik e güik. Lautan ediseinom ad gebön Volapüki rigik, ab nendesino epölom, bi ekredom nüni yegeda sevädik vönädik ömik dö pük obsik, das el „rein” bü revid fa ‚A. de Jong’ pänemon-la „lilöm” (jenöfo pänemon „lömib”). Ba seko mödikünans reidanas ofomälons-la lilamaparati, no reini pediseinöl. Ye ninäd buka binon suemovikum, saitobös: „No kanob spelön, das / suno olöfof obi dönu. / Tü zeneit mems obi / tidons me gloriks edels / lio pidön e pidön” [= vio mutob pidön e pidön; edels = dels epasetöl]. Vödipladam suvo binon libik, ab löfans poedava ya ekösömons ad atos in püks mödik. Äsä mödikans, kels löfons Volapüki as med literata sperimäntik e boso klänöfika, el Michael Helsem träitom vödifomami Volapükik blegülovikumi, kas binon jenöfo.

Vüö! kanoy reidön poedoti votik lautana ot mödadilo me Volapük rigik pelautöli in gased bevüresodik sököl: ‚https://archive.org/details/Revenance1Ebook’. ■

FAMÜL NUTIMIK (konotül).

Himatan süpiko äflapom me pun oka su tab:

„Kin binon-li cif in famül obsik?”

Jimatan äluvokädof tädiko:

„Ob binob! E kis-li?”

„Jenöfo nos patik binon. Te evilob nogna fümükön dinastadi…” ■